

*Má dôverovať nešťastlivému
volaniu zveru?*

NEŽ PRÍDE ZAJTRAJŠOK

JANETTE
OKEOVÁ

NEŽ PRÍDE
ZAJTRAJŠOK

NEŽ PRÍDE ZAJTRAŠOK

JANETTE OKEOVÁ

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
**When Tomorrow
Comes:**

© 2001 by Janette Oke

Vydavateľ:

Published by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.

Slovenské vydanie:

© 2023 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukováaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zdenka Buntová

Jazyková korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Originál obálky:

Jenny Parker

Foto na obálke:

Photography Collection, Miriam and Ira
D. Wallach Division of Art, Prints and
Photographs, The New York Public Library,
Astor, Lenox and Tilden Foundations

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ľudmila Králiková

Biblické citáty sú v tejto knihe citované
podľa: *Biblia. Slovenský ekumenický
preklad s deuterokánonickými knihami.*
Banská Bystrica: Slovenská biblická
spoločnosť, 2008.

Tlač:

Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-79-6

*S hlbokou vďakou Bohu
za jeho neochvejnú pomoc,
za vedenie a za odpovede na modlitby
v každej oblasti môjho života.
Boh je veľký... a dobrý.*

JANETTE OKEOVÁ sa narodila v meste Champion v Alberte ako dcéra kanadského farmára a vyrastala vo veľkej rodine plnej smiechu a lásky. Je absolventkou školy Mountain View Bible College v Alberte, kde sa zoznámila so svojím manželom Edwardom. V máji 1957 sa zosobášili. Spoločne viedli niekoľko cirkevných zborov v Indiane a Kanade, neskôr prežili niekoľko rokov v Calgary, kde Edward pôsobil na viacerých pozíciách na fakultách vysokých škôl a Janette sa venovala písaniu. Na konte má viac ako štyri desiatky románov pre dospelých a deti, ktoré vyšli v miliónových nákladoch.

Okeovci majú troch synov a dcéru a tešia sa z tucta vnúčat. Edward a Janette žijú neďaleko Didsbury v Alberte a aktívne sa zapájajú do činnosti miestneho cirkevného spoločenstva.

Kapitola prvá

Christine prebudilo vetrisko, konáre trieskali do okna pokrytého ľadom, do stien malého zrubu s bezuzdnou silou šľahali kryštáliky snehu. V komíne z hlinených tehál akoby trúchlivo kvílila nejaká mýtická bytosť. Christine ani nemusela otvoriť oči, aj bez toho vedela, že deň nebude príjemný, ale usmiala sa a zamotala sa pod teplé prikrývky.

Vyčíňanie severáka ju vrátilo do minulosti – bol to skôr pocit než skutočná spomienka. Keď ako dieťa počula za zimného rána skučanie vetra, necítila strach ani sklamanie, že sneh ju uväzní doma. Práve naopak, vždy mávala nádherný pocit domácej pohody. Tešila sa, že je dnu. Rozložila si svoje obľúbené obrázkové knihy pred kozub, v ktorom s praskaním horeli borovicové polená, a prsty na nohách jej štekľila mäkká medvedia kožušina, na ktorú sa natiahla.

Živo sa jej vybavila vôňa dávnych raňajok s horúcou ovsenou kašou a uvedomila si, že jej škvíka v bruchu. Pri spomienke na tie dávne roky sa znova cítila ako dieťa – bola v teple, v bezpečí domova, chránená a milovaná.

Ležať zababušená pod hrubou vlnenou dekou bol nádher-
ný pocit.

Vytrhla sa zo snenia a neochotne sa pohla. Čo by bolo príjemnejšie, pritiahnuť si deku až po bradu a počúvať zúrivy hukot besniaceho vetriska, ktoré akoby chcelo obyvateľom domčeka vnútiť svoju vôľu, alebo vyliezť z postele a pozorovať jeho zúrivé vyčíňanie z bezpečia svojej izbičky?

Surová sila búrky Christine pripomenula, že jej rodičia, dlhoroční obyvatelia severu, nemilosrdný živel opäť okabátili. Búrka útočila, zúrila, no oni ostávali v teple a bezpečí. Steny zrubu, ktorý otec vybudoval pre svoju rodinu, boli pevné a silné a v malom prístrešku na východnej strane naukladali až po strop zásoby borovicového a brezového dreva. Na výčiny počasia sa pripravili. Vedela, že v kuchyni sa už kúri a rozvoniava tam čerstvá káva a škoricové hrianky.

Napokon neodolala. Prehodila nohy cez okraj postele a v studenej polotme našmátrala župan, ktorý večer nechala prehodený cez stoličku.

Pritiahla si ho k telu a vyšla z izby. V obývačke sa tiež kúrilo a z kuchynských dverí sa lialo bledožlté svetlo. Zamierila priamo tam, presne vedela, čo v kuchyni nájde. Otca za stolom so šálkou horúcej kávy v ruke a mamu stojacu pri veľkom železnom sporáku. Určite už varí obligátnu rannú kašu. Kôpka hriankov počká v rúre, kým sa bude podávať kaša. A pes s hlavou na labkách bude ležať na koberčeku pri dverách, aby bol pripravený, ak by sa niekto predsa len rozhodol vyjsť von.

Keď matka počula zvuk jej ľahkých krokov, otočila sa. „Už si hore, srdiečko? Akosi skoro,“ povedala s úsmevom. „Myslela som, že si spíš. Dnes máme jeden z tých dní, keď je najlepšie zostať pri ohni.“

Christine prikývla, podišla k jedinému oknu v miestnosti a nechtami zoškriabala vrstvu námrazy. „Meluzína ma zobudila. Pod prikrývkami bolo veľmi fajn, ale neodolala som, chcela som tú búrku aj vidieť.“

Wynn sa pomrvil na stoličke. „Vždy si bola taká,“ poznamenal a potriasol hlavou. Vyslovil to ako konštatovanie, no zdalo sa, že sa v ňom skrýva i náznak otázky. Čo ju na tých búrkach tak priťahuje?

„Za celý čas, čo som bola v Edmontone, sme nemali jediná poriadnu metelicu,“ prehodila Christine. Aj jej vlastným ušiam to znelo takmer nostalgicky. „Áno, snežiť snežilo. Dokonca často. I vietor fúkal, ale medzi toľkými vysokými budovami ho nebolo tak cítiť. Nikdy som ho nepočula zavýjať ako tu. Až sa mi cnelo po riadnej metelici,“ zasmiala sa.

Elizabeth sa napoly obrátila. „Čože? Tebe sa to zavýjanie páči? Brr.“

Christine vykukla cez koliesko, ktoré sa jej podarilo vyškrabať v námraze. „Tuším áno.“ Znova sa zasmiala.

„No, teraz sa aspoň nemusím strachovať o tvojho otca. Kedysi som prebdela polovicu nocí v modlitbách, keď bol v takomto nečase vonku na obchôdzke. Veľmi som sa oňho bála.“

Christine sa otočila od okna, za ktorým vírila bieloba a ohýbali sa konáre stromov bičovaných vetrom. Áno, toto si pamätala. Takisto kedysi od strachu veľa nocí nezažmurila oka. Elizabeth sa snažila nedávať najavo obavy, keď bol Wynn za búrky vonku, no Henry s Christine dobre vedeli, že trnie od strachu. Henry ju neraz upokojoval: „*Mami, ocko je na búrky zvyknutý. Vie, čo má robiť.*“ Elizabeth sa zakaždým usmiala, prikývla a navrhla, že im urobí pukance a zahrajú si spolu piškvorky, ale vystrašený pohľad jej z očí nezmizol.

Christine si pevnejšie utiahla opasok na župane a prešla k umývadlu v kúte, aby sa pred raňajkami umyla. Tiež sa jej uľavilo, dokonca viac, než si matka myslela, že otec nemusí na obchôdzku po revíri. Teplota neustále klesala, v ľadovom vetre by sa mu na kožušinovej kapucni vytvorila hrubá námraza. Christine zachytila jeho pohľad. „Ocko, musíš dnes niekam ísť?“

Prikývol. „Áno, ale až o dve hodiny.“

Pozrela na okno, za ktorým sa ukazovali slabučké náznamy ranného svetla. „Tak prečo si už hore?“ podpichla ho.

„Zo zvyku.“

„A ty?“ Obrátila sa na matku.

„Musím pánovi Zvykovi urobiť kávu,“ zažartovala Elizabeth.

Wynn sa zasmial. Christine vedela, že otec pripravuje rannú kávu takmer tak často ako matka, ale nechala to bez komentára.

„Obaja ste premrhali pár hodín dobrého spánku,“ pokarhala ho dobromyseľne.

Wynn pokrútil hlavou. „Nič sme nepremrhali. Takto zrána bývajú najpokojšie chvíle. Čítame. Rozprávame sa. Skrátka sa naladíme na nadchádzajúci deň.“

Elizabeth vybrala zo skrinky ďalšiu misku. „Srdiečko, dáš si s nami kašu?“

„Akú? Nemám rada...“

„Ja predsa viem, čo nemáš rada. Dnes je ovsená. Nijaké krúpy.“

„Trocha by som si dala.“

„Dones si príbor a šálku.“

Christine sa pohla ku skrinke.

„A mohla by si urobiť ešte zopár toastov,“ prikázala jej matka. „Nerátala som, že vstaneš tak skoro. Jahodový džem je v špajze.“

Domom otriasol prudký poryv vetra. Pes zdvihol hlavu a zakňučal.

„Ach jaj, bude zázrak, ak po tej metelici nebudem musieť vymieňať šindle,“ otrávene podotkol Wynn. „Také zúrivé vetrisko som dávno nepočul... Akoby nám chcelo odnieť strechu.“

Christine si odniesla misku a šálku na stôl, doliala otcovi kávu, potom naliala matke a sebe a vrátila sa ku sporáku. Bola to pravda. Vonku fučalo ako ešte nikdy, ale byť v bezpečí a teple bol príjemný pocit. Vnímala to ako privilégium.

„Len dúfam, že sa tá búrka nepreženie až do prérií. Nechcem si ani predstaviť, že by Henry musel...“

„No tak, Elizabeth. Henry sa o seba dokáže postarať. Má za sebou kurz prežitia a presne vie...“

Christine prestala počúvať, hoci nedokázala potlačiť úsmev. Úlohy sa vymenili – tentoraz matku upokojoval otec, že synovi sa nič nestane, nie ako kedysi, keď ju upokojoval syn, že v snežnej búrke si otec určite poradí.

Wynn chytil Elizabeth za ruku, keď klesla na stoličku vedľa neho, nasilu sa usmiala a prikývla. Christine si však všimla, že ustráchaný pohľad jej v očiach zostal. Elizabeth si s Wynnou pevne prepletla prsty, ako keby sa snažila uveriť sľubu, ktorý práve vyslovil.

„Henry nevolal?“ spýtala sa Christine a sadla si na opačnú stranu malého stola.

„Od minulého týždňa sa neozval.“

„Myslela som, že nám dá vedieť hneď, či si už s Amber dohodli dátum svadby.“

„Zjavne sa ešte nerozhodli.“

Okenná tabuľa zadrnčala pod ďalším náporom vetra.

Christine sa zahľadela na okno. „Hádam neočakávajú, že tam pocestujeme v takomto nečase...“

„Vietor ustane. Vždy to tak býva,“ odvetil jej otec.

Búrky skutočne nikdy netrvali dlho, ale ak sa človek ocitol priamo v ich ľadovom zovretí, zdalo sa mu, že sa už nikdy nevyslobodí.

„Ešte sneží? Alebo len rozfukuje sneh, čo napadal v noci?“ opýtala sa Christine.

Wynn sa zasmial. „Ťažko povedať. Keď som bol so psom vonku, nebolo vidieť ani na pol metra. Pravda, ešte bola tma, ani svetlo z okien nepomáhalo.“

„Dnes asi nikam nepôjdem,“ zamrmlala si Christine popod nos.

Elizabeth zdvihla hlavu a vytreštila oči. „Ty si sa vážne niekam chystala...?“

„Nie, mami,“ rýchlo ju upokojovala dcéra. „Ale už si musím hľadať prácu. Nemôžem tu takto vysedať a...“

„Dohodli sme sa predsa, že počkáš do Henryho svadby.“

Christine pokrčila plecami. „To bol tvoj návrh, mami, no nezdá sa, že by sa Henry ponáhľal určiť dátum. Nemôžem tu sedieť a nechať sa vydržiavať.“

„Nič také nerobíš. Sme radi, že ťa tu máme. Tvoja spoločnosť nám bohato vynahradí to málo, čo zješ. Bolo skvelé, že si pomohla so záhradou, upratovaním pivnice, hrabaním lístia a...“

Zoznam vykonaných prác pokračoval a Christine sa zjavil na tvári úsmev. Bolo fajn, že sa jej prítomnosti doma tak tešia, ibaže bola dospelá. Na vlastnej koži zistila, čo znamená zarobiť si na seba. Naozaj potrebovala vypadnúť z pohodlného hniezda a postaviť sa na vlastné nohy.

No keď si predstavila návrat do mesta, zamrazilo ju v chrbte, hoci kuchyňa bola vykúrená. Naozaj nebola mestské dievča. Milovala otvorenú krajinu, slobodnú, šírú oblohu.

Príroda – i keď dokázala byť neskutočne krutá a divoká – rezonovala s jej dušou. V meste jej bolo tesno, v tamojšom zhone a ruchu akoby sa topila.

„Dá ti pán Kingsley odporúčanie?“

Christine zase prebehli po tele zimomriavky. Čo ak sa na ňu bývalý šéf ešte hnevá, že sa odmietla vydať za jeho syna? Zachová sa férovo? V práci s ňou bol spokojný, dokonca viac než to, veď pred ostatnými sekretárkami v kancelárii jej výkon vyzdvihoval. Hádám jej z urazenosti a zlosti neohrozí budúce zamestnanie.

Istá si však nebola. Možno bude múdrejšie o odporúčanie radšej nežiadať.

„Neviem, mami,“ hlesla.

„Nuž prvé zamestnanie si dostala aj bez odporúčania. Som si istý, že to dokážeš zase,“ vyhlásil jej otec. Zjavne bol presvedčený, že Christine so získaním novej práce nebude mať problém.

„Škoda, že tu v okolí nie sú voľné miesta...“ začala Christine, ale myšlienku nedokončila. Nechala ju visieť vo vzduchu, aby sa nad ňou mohol každý z nich zamyslieť. Už o tom hovorili, snažili sa pre Christine vymyslieť nejaké zamestnanie v ich malom mestečku, aby nemusela znova odísť od rodiny. „*Aj keby si sa presťahovala do vlastného bytu niekde blízko nás,*“ povedala vtedy Elizabeth, „*vieš predsa, že u nás si vždy vítaná... na ako dlho budeš chcieť.*“ No všetky podobné debaty sa končili neúspechom. Zdalo sa, že v mestečku ani v okolí sa pre Christine práca nenájde.

„Možno by si mala prijať pozvanie tety Mary, už dlho ňa volá k nim do Calgary,“ prehodila Elizabeth a naoko sa sústreďovala na natieranie marmelády na toast.

„Calgary je hrozne ďaleko.“

„Aspoň by si bola s rodinou. A sú tu vlaky...“

„Vlakom to trvá nekonečne dlho. Zastavujú v každom mestečku pozdĺž trate. Minule som si myslela, že sa do Calgary v živote nedostanem. A ešte musím...“

„Ja viem.“ Elizabeth si vzdychla. „Byť tak ďaleko od domova je vždy ťažké.“

„Potrebujem vlastné auto... potom by som mohla...“

Elizabeth rozhodila rukami. „Maj súcit, dieťa moje! Od strachu by som nespávala. Jazdiť autom – navyše úplne sama – na opačný koniec krajiny? Ani chvíľočku by som nemala pokoj na duši.“

„No tak, mami.“

„Je to pravda,“ bránila sa Elizabeth. „Už to je zlé, že máme tak ďaleko Henryho – a on je muž. Ale ty? Čo keby ti praskla pneumatika alebo také niečo...?“

„Tak by som ju vymenila.“

„Ako, prosím ťa...?“

„Zdvihákom. Všetky autá majú zdviháky. Raz som videla, ako si jeden muž vymieňa pneumatiku. Nevyzeralo to bohvieaké ťažké, zvládla by to každá žena.“

Elizabeth zdvihla oči k stropu a zalomila rukami. Wynn sa uškrnul. Vonku neprestávala zavýjať búrka.

„Mami, bola by si radšej, keby som cestovala so psím záprahom?“ žartom nadhodila Christine, lenže Elizabeth jej na to neskočila.

„Pravdaže. Psy nemôžu dostať defekt ani sa im nepokazí motor... nezovrie im voda v chladiči, neuviaznu v blate alebo v závejoch.“

Christine sa musela zasmiať. „Dobre sa pamätám, ako si sa strachovala o otca, keď jazdil na psom záprahu.“

Elizabethin výraz prezrádzal, že jej dcéra udrela klinec po hlavičke, ale odmietla ustúpiť. „To bolo iné,“ vyhlásila.

„V čom?“

„Psy mi starosti nerobili, tých som sa nebála.“

„A čoho teda?“

„Opilcov a šialencov s nožmi... alebo pištoľami. Náhlej búrky alebo slabého ľadu na jazere či na rieke... alebo že po dlhom období bez dažďa udrie blesk a v lesoch vysušených na práchno vypukne požiar. Také veci mi naháňali strach.“

„Mami, ty si zakaždým predstavuješ tie najkatastrofickejšie scenáre,“ vyhlásila Christine, no vyslovila to láskavo, bez odsudzovania.

Elizabeth zareagovala tým, že mlčky vstala a doplnila im šálky s kávou. Christine ju s láskou pozorovala. Vedela, že jej matka sa dlhé roky s každou starosťou zveruje Bohu. Modliť sa a zverovať sa Bohu s obavami nebolo ťažké, no vložiť to bremeno do Božích rúk občas áno. Elizabeth raz dcére prezradila, že trápenia si stále berie späť na svoje plecia. Spracúvala ich cez svoje srdce a myseľ, umárala sa, keď mala nachádzať úľavu vo viere. Hovorila, že má za sebou roky modlitieb, no napriek tomu si stále kladie otázku, či sa v záležitosti dôvery v Boha zlepšuje alebo zhoršuje. Christine ju vtedy objala a povedala, že toto posúdiť nemôže, ale vie, že matka bola jej i Henrymu vždy príkladom hlbokkej dôvery k Bohu.

„Myslím, že aj ja by som mal strach pri predstave, že si na cestách úplne sama,“ pripustil Wynn. „Zdá sa, že autá potrebujú mužskú ruku. Tu v divočine celkom určite.“

Christine vyvalila oči. Wynn nikdy nepatril k ľuďom, ktorí určujú, čo je alebo nie je vhodné pre jednotlivé pohlavia.

Musel vidieť dcérino prekvapenie, lebo rýchlo dodal: „Nie, nemyslím si, že by žena nedokázala vymeniť pneumaticu, doplniť chladič a podobne. Ale podľa mňa by to nemala

robiť. Je to ťažká, špinavá práca. Nič pre čisté sukne a jemné ruky.“ Skôr než Christine stihla odpovedať, otec pokračoval: „Ako táto vojna.“

Vojna. Nuž áno, Kanada vstúpila do vojny. Christine naskočila husia koža. Vojna sa síce nezdala veľmi reálna, lebo sa odohrávala tisíce míľ ďaleko, na inom kontinente. Faktom však bolo, že ich krajina bola teraz oficiálne vo vojne. Keď prvého septembra 1939 noviny priniesli strohé desivé titulky, Christine utrpela rovnaký šok ako väčšina ľudí. Nemecko napadlo Poľsko. Nasledujúci deň noviny kričali tučným písmom, že Británia vyhlásila Nemecku vojnu. Kanada, nezávislá krajina, nasledovala tento príklad o týždeň neskôr. Mladí kanadskí muži – a nemálo žien – dobrovoľne naruškovali a išli bojovať. Aj Christine uvažovala, či by to nemala urobiť. Brániť svoju krajinu. Byť súčasťou armády, ktorá odchádza za more zastaviť nepriateľa. Pred rodičmi sa to však neodvážila spomenúť.

Zrazu ju zamrazilo, akoby sa studenému vetrisku napokon podarilo prebiť do malej kuchyne. Videla, že i matka sa zachvela, a mimovoľne si pritiahla župan tesnejšie k telu.

„Ja tým mladým mužom rozumiem,“ priznal otec. „Chcú brániť svoju vlasť a všetko, v čo veríme. Keby som bol mladší a zdravší...“ pozrel na svoju zranenú nohu, „išiel by som tiež. Ale mladé ženy? To sa mi nezdá správne. Bahno a špina zákopov nie je nič pre ne.“

„Ony sa predsa neplahočia v bahne a blate,“ namietla Christine. „Pracujú vo výdajniach, jedálňach a kanceláriách...“

„Hrôzam vojny sa nevyhnú. Pred tými niet úniku.“

„Ako sme sa dostali k tejto morbidnej téme?“ protestovala Christine. „Bolo to dokonale skvelé ráno, a teraz sa bavíme o vojne.“

Dokonale skvelé ráno? Vietor skučal a ničil všetko, čo mu stálo v ceste, steny malého zrubu bičoval sneh. Teplota nebezpečne klesala, v tom vetrisku nemohol vydržať ani človek, ani zviera, no vnútri bolo útulne, praskal oheň, zo šálok s kávou stúpala para, žalúdky mali plné a nohy v pohodlných teplých papučiach. Vo svojom malom svete ostávali v bezpečí.

„Kým sa ten konflikt neskončí, ovplyvní všetko... naše myšlienky aj skutky,“ realisticky predpovedal Wynn. „Včera som prišiel o ďalšieho mladého policajta. Tvrdil, že musí narukovať, inak by nedokázal žiť sám so sebou. Chápem ho. Tiež by som to tak cítil.“

Christine vedela, že mnohí otcovi kolegovia z horskej polície zmýšľajú rovnako. Myslí si to aj Henry? Lenže ten bol teraz zasnúbený s Amber. Odišiel by od nej a od malého Dannyho? Dokázal by to?

„Vedela si, že i John Bobrí chvost a Wynn Hranostaj narukovali?“

Pre Christine to bola novinka. Mladí muži, o ktorých sa jej otec zmienil, pochádzali z indiánskych rodín, ktoré prijali kresťanskú vieru. Obaja navštevovali malú školskú triedu jej matky a pre svoj ľud predstavovali nádej na zmenu. Hranostajovci dokonca pokrstili svojho chlapčeka po horskom policajtovi, ktorého obdivovali. Medzi Indiánmi kmeňa Krí sa meno Wynn nikdy nepoužívalo, no jej otec si získal ich bezvýhradnú dôveru. Christine sa od strachu stiahol žalúdok.

Nebolo to spravodlivé. Nebolo to správne. Prečo si ten muž – Hitler – myslí, že môže útočiť, aby ovládol svet? Prečo? Prečo Boh nezasiahne a nezrazí ho k zemi? Kam sa podeľa spravodlivosť? Prečo musia zomierať dobrí ľudia? Prečo